אגרות הראי"ה - כרך ג' - אגרת תשסד

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ז אדר שני תרע"ו - לונדון
נמען: בנו, הרב צבי יהודה

פורים עבר בשלום. הדירה עוד לא פנויה, ודירה זמנית בצפון העיר רחוקה ממרכז עבודתו. 'הסבל הגדול של החברתיות הכרכית' מונע ממנו 'התנערות פנימית', וקשה לו למצוא את 'גרעיני האמת' בתוך 'השבלונה השוטפת'. הרב קוק צריך להתחיל מחדש בין מבקר למבקר 'להפנות רוחי למזרח'.

עיקרי הדברים

- עיכוב הדירה.
- קושי החברה הכרכית.
- הכמיהה לחירות נשמתית.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] והוא אינו חלק מלשון האגרת.

בעה"י[1], י"ז אד"ש[2] עתר"ו[3].

בני יקירי שליט"א[4], עברו ב"ה[5] ימי הפורים בגלותנו החדשה לשלו'[6]. [בלונדון, שאליה עבר הרב קוק משוויץ כדי לכהן ברבנות קהילת "מחזיקי הדת"] ת"ל[7] כי רבים ושלמים הם הנוהרים והמקושרים בקישור פנימי מאהבת תורה ודעת יראת ד'. יחננו השי"ת[8] לתן לי רוח טהרה ועזוז לעבוד עבודת קודש, עבודת פנים ועבודת חוץ.

עד כה עדיין לא מצאנו מרגע מקומי, כי הדירה המיועדה לנו לא נתפנתה משכניה עדנה, והוכרחנו לשבת כמה שבועות אצל ה' חייקין [ככל הנראה הרב משה אביגדור חייקין, רב בלונדון] נ"י[9], ואח"כ[10] כאשר אמרתי להם שבשום אופן לא אוכל לסבול שבתי אצל יחיד, כי רק מקום לינה הי'[11] לנו באכסניא באחד ההוטלים, שכרו דירה בצפון העיר, ארעית. האויר הוא אמנם פה יותר טוב מבמזרח, [מבמזרח לונדון, שבו ישבו רוב המהגרים היהודים וקהילת "מחזיקי הדת"] אבל אין זה מרכז עבודתי כלל, ומתוך כך לא אוכל להוציא אל הפועל שום דבר תיקון, לא בפנים עניני

---

1 בעה"י - בעזרת השם יתברך
2 אד"ש - אדר שני
3 עתר"ו - השנה תרע"ו (1915/1916) - בצירוף אותיות
4 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
5 ב"ה - ברוך השם
6 לשלו' - לשלום
7 ת"ל - תודה לא-ל
8 השי"ת - השם יתברך
9 נ"י - נרו יאיר
10 ואח"כ - ואחר כך
11 הי' - היה

מחז"ה[12] ולא בחוץ, אע"פ[13] שהש"ר[14] והב"ד[15] מזה ורבנים חשובים אחרים מזה כולם חפצים בשיתוף פעלים מצדי, לא אמצא הכשרה מעשית מצד מניעת הדירה הקבועה לגירותנו פה, ובודאי הכל הוא לטב מן שמיא.

מובן שבראשית הזמן היתה הטרדא גדולה מאד מהמון מבקרים, וגם כעת לא הונח לי, ועוד ישנם רבים מחכים למועד אשר נכנס להדירה המיוחדה בע"ה[16]. קשה לי להתישב ולבא עם הספר אליך בני בדברי אמת כאשר עם לבבי. הסבל הגדול של החברתיות הכרכית מונע אותי הרבה מההתנערות הפנימית, ונפשי שוקקה וצמאה לתנועותיה העצמיות, וזרמי הטרדה סוחבים אותה להתעסק בהמון שיחות, פלפולים, דרושים ורעיונות מוגבלים, מטוכססים באופיים מלוחצים, כמו שהבריות התמימות והמחקות את התום מורגלות בהם, ובקושי גדול הנני משוטט למצא את גרעיני האמת ואת פניני העשר הנמצאים בתוך השבלונה השוטפת הזאת, אבל טרם שנגמר איזה ציץ לבי להגמל, והנה זרם חדש של מבקרים, מעוררים רעיונות ומחשבות עוד הפעם מסחיפת ההרגלים וחולשותיהם, הנה בא, ואני צריך להתחיל בעבודה פנימית מחדש בין פרק לפרק, להפנות רוחי למזרח, למקום עיני ולבי שם, ולחשוף מעינות ממקורי החירות הנשמתית, אשר נפשי להם עורגת, ולישועתך ד' קויתי, [בראשית מט, יח] ואני איחל תמיד, להוסיף על תהלתך. [על פי תהלים עא, יד]

דרש נא יקירי, בשלו'[17] חביבנו הרה"ג[18] הד"ר[19] בעה"ב[20] שליט"א והרב ד"ר[21] לב שליט"א וכא"ל[22], והנני חותם בברכה בצפיית ישועה וכט"ס[23], אביך מצפה אשרך,

אברהם יצחק הכהן קוק

דר"ש[24] באה"ר[25] למאהבינו הרב הנכבד מו"ה[26] נפתלי ה"ש[27] שטרנבוך שליט"א, וביתו וכא"ל ותודה רבה, ולכ' חתנו יקירי הרה"ג[28] מוהרא"ב[29] שליט"א, ולאגודת הקודש שוקדי החכמה האמונים לד' ועמו רב שלו'[30].

הנ"ל

---

12 מחז"ה - מחזיקי הדת
13 אע"פ - אף על פי
14 שהש"ר - שיר השירים רבה
15 והב"ד - והבית דין
16 בע"ה - בעזרת השם
17 בשלו' - בשלום
18 הרה"ג - הרב הגאון
19 הד"ר - הדוקטור
20 בעה"ב - בעלי הבתים
21 ד"ר - דוקטור
22 וכא"ל - וכל אשר לו
23 וכט"ס - וכל טוב סלה
24 דר"ש - דורש שלום
25 באה"ר - באהבה רבה
26 מו"ה - מורנו הרב
27 ה"ש - השם
28 הרה"ג - הרב הגאון
29 מוהרא"ב - מורנו הרב רבי שמות שמתחילים באותיות א, ב (למשל: אברהם + בנימין) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
30 שלו' - שלום

נ. ב.

כתוב נא, בני, מכל הפרטים אשר עמך, מעבודותיך בקודש ובחול ומכל אשר תשער שיעניננו. חזק ואמץ ויהי ד' עמך ופועל ידיך ירצה, ונזכה לשמח ברב נחת מאשרך בכט"ס[31].

הנ"ל

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

31 בכט"ס - בכל טוב סלה